

FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG
Oppvekst- og utdanningsavdelingen

KD

30 OKT. 2007

200703160-57

Saksbehandler: Turid Thorshaug

Deres ref.: 2007/2191

Vår ref.: 2007/5998

Vår dato: 25.10.2007

Arkivnr: 631.0

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høring ut - NOU 2007: 6 Formål for framtida - formål for barnehagen og opplæringen

Kunnskapsdepartementet har sendt til høring forslag til endret formål for barnehagen og opplæringen. I brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 19.06.07, er fylkesmennene blant de instansene som er bedt om å uttale seg.

Utvalget leverte en enstemmig innstilling som bygger på konsensus, selv om utvalgsmedlemmene har ulike prinsipielle synspunkt på enkelte sider ved formålene. Fylkesmannen er enig med utvalget i at det bør være bredest mulig tilslutning til formålet med så viktige samfunnsinstitusjoner som barnehagen og opplæringen.

Fylkesmannen mener formålsparagrafene er klarere og mer presise enn tidligere, og det er en godt gjennomarbeidet begrepsbruk. Forslagene til formål for barnehagen og opplæringen er bygd opp på samme måte og uttrykker samme verdigrunnlag, noe som kan bidra til å tydeliggjøre større sammenheng mellom barnehage og opplæring.

Ny formålsparagraf for opplæringen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter forslaget til ny formålsparagraf for opplæringen.

Ny formålsparagraf for barnehagen.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag foreslår to endringer på utvalgets forslag til ny formålsparagraf for barnehagen, for øvrig støtter vi utvalgets forslag.

Forslag til endring 1:

Barnehageloven § 1 første ledd, en ny setning tilføyes til slutt i første ledd:

Læringen skal fremme demokrati, likestilling og vitenskapelig tenkemåte.

I formålsparagrafen som er foreslått for opplæring, finner vi setningen "Opplæringa skal fremje demokrati, likestilling og vitenskapleg tenkjemåte", og en tilsvarende setning i formålet for barnehagen mener vi vil bidra til å tydeliggjøre sammenhengen mellom barnehage og opplæring. Begrepet demokrati bør etter vår vurdering, være med i formålsparagrafen for barnehagen. Medvirkning er en grunnleggende demokratisk rettighet i vårt samfunn, og medvirkningsperspektivet er omtalt i utvalgets forslag til ny formålsparagraf for barnehagen.

Solveig Østrem, høgskolelektor og stipendiat ved Høgskolen i Vestfold, sier i sin artikkel "Barnehagen – en god læringsarena" (2007) at den offentlige debatten om barnehagen pendler mellom et nytteperspektiv og et "barnepass"- perspektiv. Hun sier videre at altfor ofte mangler det demokratiske perspektivet der barn forstås som aktører med rett til å være med og skape kultur og samfunn.

Forslag til endring 2:

Barnehageloven § 1 andre ledd, siste setning "De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger". Vi foreslår å sløyfe *tilpasset alder og forutsetninger*.

Barnehagelovens § 3 omhandler *Barns rett til medvirkning*. I § 3 tredje ledd sies det imidlertid at *Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet*. Professor Frode Søbstad, Dronning Mauds Minne Høgskolen i Trondheim, sier i en artikkel at uttrykket *i samsvar med dets alder og modenhet* er preget av en "gammeldags utviklingspsykologisk tenkning som kan begrense de yngste barnas medvirkning". I dagens syn på barn og barndom er en opptatt av at barn er aktører og selvstendige subjekt, og de små barnas non-verbale uttrykk er like viktig som de større barnas verbale uttrykk. Artikkelen er gjengitt i boka "Ny rammeplan – ny barnehagepedagogikk?" Moser & Röthe, Universitetsforlaget 2007).

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag støtter professor Frode Søbstad sitt synspunkt, og foreslår derfor at siste setning i § 1 andre ledd blir: *De skal ha rett til medvirkning*.

Med de endringer som her er beskrevet, blir Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sitt forslag til barnehageloven § 1 følgende:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på respekt for menneskeverdet, på åndsfrihet, likeverd og solidaritet, slik disse grunnleggende verdiene kommer til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon, i ulike religioner og livssyn, og slik de er forankret i menneskerettighetene. Læringen skal fremme demokrati, likestilling og vitenskapelig tenkemåte.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på naturen og hverandre. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme likestilling og motarbeide alle former diskriminering.

Med hilsen

Inger Lise Gjerv
fylkesmann

Anne-Berit Wanderås

Saksbehandlers telefon: 74 16 83 73